

**YOSH AVLODNI MILLIY QADRIYATLARGA HURMAT
RUHIDA TARBIYALASH**

Jumanazarova Gulmira

Urganch davlat Universiteti Iqtisodiyot fakulteti

Buxgalteriya yo'nalishi 3-bosqich talabasi

+998932876078

Qodirova Barchinoy

Nukus davlat pedagogika instituti

Maktabgacha ta'lim fakulteti maxsus pedagogika:

logopediya ta'lim yo'nalishi 3-bosqich talabasi

+998972014303

Annotatsiya: Ushbu maqolada muqaddas qadriyatlarimizni yanada keng tarqalishi uchun hissa qo'shgan allomalarimiz va ularning qadriyatlarimizni targ'ib qilish usullari hamda yosh avlodni milliy qadriyatlarimizga hurmat ruhida tarbiyalash haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: Milliylik, an'ana, urf-odat, bashariyat, meros, xalq og'zaki ijodi.

Bugungi kunda yurtimizda ta'lim-tarbiyaga talab va e'tibor yanada kuchayishi bilan birgalikda ko'p yillik tarixdan meros bo'lib kelayotgan muqaddas qadriyatlarimizni asrab avaylashni va davom ettirib avloddan avlodga o'tishini ta'minlash asosiy o'rinda turadi. Bularning ildizi ham bir millatning o'z tarixini qanchalik chuqur bilishiga borib taqaladi. Zero, Birinchi Prezidentimiz Islom Karimov o'zining **“Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch”** asarida aytganlaridek: O'z tarixini bilmaydigan, kechagi kunini unutgan millatning kelajagi yo'q. Qadriyatlar asosan millatni o'zligini, milliylikini saqlashga xizmat qiladi. Ular o'z ichiga o'tmish hayotidan ibrat bo'ladigan jihatlar: yaxshilik, mehr-oqibat va boshqa juda ko'p xususiyatlarni oladi.

Misol uchun: Milliy bayramlar, marosim, milliy kiyim va boshqa an'analarda aks etadi. Shulardan kelib chiqib aytganda, yangilanish va ezgulik timsoli bo'lgan Navro'z bayrami xalqimizga mansub odamiylik, mehr-oqibat, muruvvat va himmat kabi yuksak xususiyatlardan oziqlanib kelgani, ajdodlarimiz asrlar davomida qanday buyuk umuminsoniy g'oyalardan bahramand bo'lib ma'naviy kamol topgani ma'lum bo'lgan.

Turmush va tafakkur tarzimizning ajralmas qismiga aylanib kelgan mana shunday azaliy tushunchalar mintaqamizda yashab o'tgan ulug' allomalar, mutafakkir zotlarning qoldirgan bebaho merosida ham o'zining yorqin ifodasini ko'rish mumkin.

Misol uchun: Alisher Navoiy bobomiz yoki Rudakiy, Abay, Maxtumquli yoki To'qtag'ul kabi ulug' zotlar bo'ladimi, ulaming barchasi o'z ijodi bilan nafaqat ikki daryo oralig'idagi xalqlarni, balki butun bashariyat farzandlarini doimo mehr-oqibat

do'st-birodar bo'lib yashashga da'vat etgani bejiz emas, albatta. Ota-bobolarimiz necha asrlar mobaynida shu bepoyon mintaqada qanday hamjihat bo'lib, qanday qadriyatlar asosida yashab kelgan bo'lsa, O'rta Osiyo xalqlarini aynan ana shunday do'stlik va hamkorlik ruhida hayot kechirishga da'vat etmoqda.

Xar qaysi millatning o'ziga xos ma'naviyatini shakllantirish va yuksaltirishda, hech shubhasiz, avvalo oila, ta'lim-tarbiyaning ta'siri juda katta chunki, insonning eng sof va pokiza tuyg'ulari, ilk hayotiy tushuncha va tasavvurlari birinchi galda oila bag'rida keyin atrof muhit ta'lim-tarbiyasida shakllanadi. Yurtimizdan yetishib chiqqan buyuk allomalarimiz ta'lim-tarbiyani rivojlantirishga hissa qo'shgan: Abdulla Avloniy, Abdurauf Fitrat, Hamza Hakimzoda Niyoziy, Cho'lpon va juda ko'p jadidlar yosh avlodni qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashga asos bo'ladigan qimmatli manbalar qoldirishgan. Ayniqsa, Avloniyning hissasi juda ahamiyatli, u birinchilardan bo'lib, teatrni tashkillashtirgan, misol uchun Behbudiyning **"Padarkush"** asari yosh avlod uchun juda ham ibratli voqea sifatida namoyon bo'lgan. Hozirgi kunda yosh avlodni milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashda xalq og'zaki ijodidan xabardor bo'lishi samarali natija beradi.

Misol uchun: Jasur yigit va qizlar timsolini yorqin aks ettirgan, ibratli dostonlardan biri Alpomish dostoni bugungi kungacha darslik qo'llanmalardan joy olib kelayotgani uning samarali ta'siridan dalolat beradi. Bularni bolalarga yanada chuqur o'rgatib ularda milliy qadriyatlar ruhini shakllantirish uchun bolalalar ta'lim muassasalarida xalq og'zaki ijodiga bag'ishlangan sahna asarlari, tadbirlar, ijodiy kechalar uyushtirib boriladi. Bundan tashqari, ulug' ota bobolarimiz: Amir Temur va uning avlodlari, Jaloliddin Manguberdilarning g'ayrat va shijoat tuyg'ulari hozirgi yoshlarni ham ilhomlantiradi. Buyuk Amir Temuming nabirasi, benazir alloma Mirzo Ulug'bekning o'rta asrlar sharoitida namoyon etgan ilmiy jasorati bugungi kun olimlarini hayratga solmasdan qo'ymaydi. Taqdir bu ulug' zotning zimmasiga ulkan va mashaqqatli vazifalar yuklagan. Buyuk sarkarda Amir Temur bunyod etgan saltanatning vorisi bo'lishdek mas'uliyatli vazifa aynan unga nasib etdi. Mirzo Ulug'bek qariyb 40 yil mobaynida Movarounnahr diyorining donishmand hukmdori sifatida xalqning azaliy orzusi-tinchlik, totuvlik, ilm-fan va madaniyatni taraqqiy toptirish yo'lida ulkan shijoat va matonat ko'rsatgan. Shu sababli mardlik, jasurlik tuyg'ulari qon qonimizga singib bugungi kunda o'z tastig'ini topmoqda bunga misol qilib yurtimiz yigit qizlari Xalqaro sport tur o'yinlarida o'z shijoatlari, mehnatlari tufayli yuqorilab bormoqdalar.

Shuningdek, joriy yilda O'zbekiston delegatsiyasi Para Osiyo o'yinlari tarixida medallar soni bo'yicha eng yaxshi natijasini qayd etdi. Yaqindagina Xanchjoudagi Para Osiyo o'yinlari yakuniga yetib, unda ishtirok etgan O'zbekiston delegatsiyasi **25 ta** oltin, **24 ta** kumush va **30 ta** bronza, jami **79 ta** medalni qo'lga kiritdi. E'tiborlisi, bu O'zbekiston delegatsiyasining Para Osiyo o'yinlari tarixida medallar soni bo'yicha eng yaxshi natijasi bo'ldi. Yana qo'shimcha qilib aytganga qadriyatlarimizni keng

targ`ib qilib yosh avlodda yaxshi taassurotlar bilan qolishi uchun ularga bag`ishlangan tadbir, konferensiyalar soni ortib bormoqda. Joriy yilning, 10-noyabr kuni respublikamiz bo`ylab **“Biz bir bo`lsak - yagona xalqimiz, birlashsak Vatanimiz”** shiori ostida Ma`naviyat marafoni o`tkazildi. Marafon davomida kitobxonlik tadbirlari, sport musobaqalari, badiiy kechalar va turli loyihalarda ajoyib tarzda tashkil etildi.

Xulosa qilib aytganda yosh avlodni qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash avvalo tarixni yaxshi anglatishdan boshlanadi. Uzoq tarixga ega o`tmishimiz o`lmas xazinaga egadir. Bu boyliklarni bizlarga buyuk ota-bobolarimizdan so`nmas meros bo`lib qolganini tushunish va har birimiz bu merosni asrab-avaylashga harakat qilib, ularni yosh avlodga targ`ib qilish eng muhim vazifamizdir. Bunda ayniqsa, pedagoglarning hissasi juda katta.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. “Yuksak ma`naviyat — yengilmas kuch” I.A.Karimov Toshkent 2013
2. “Tanlangan asarlar” 2-jild A. Avloniy Toshkent 2020
3. “O`zbek xalq og`zaki ijodi”

<https://daryo.uz/2023/10/29/ozbekiston-delegatsiyasi-xanchjou2022-para-osiyo-oyinlarida-medallar-soni-boyicha-eng-yaxshi-natijasini-yangiladi>

<https://zenodo.org/records/8112198>